

Tirolski.

Osem laških poslancev, ki niso hoteli vstopiti v zbor, je zgubilo mandate.

Deželni zbor Predarelski.

Odsek za postavo o ljudskih šolah je sklenil resolucijo, ki zahteva, da se v to postavo sprejmo tri točke, po katerih ima odgojevanje v šolah na verski podlagi sloneti.

Gorenje-avstrijski.

O postavi zarad vredenja zdravniških razmer po občinah in o postavi zarad varstva poljskega blaga se je prestopilo na dnevni red.

Šlezki.

Poslanec Kudlich je podal zboru predlog, ki zahteva od vlade, da misijone, procesije in vse take cerkvene reči prepove, ker so splošno škodljive. Res liberalno!

Naši dopisi.

V Gorici 3. okt. — Vaš ☉ dopisnik v poslednjem listu „Novic“ je prav opisal novega ravnatelja tukajšnje višje realke, ko je rekel, da „Goričan ni, da si se je v Gorici izšolal in tukaj služil“, samo v tem se je motil, da je mislil, da je g. dr. Schreiber tudi rojen v Gorici; rojen je v Gradcu, pa že kot otrok sem prišel. Njegov oče je namreč v Gorici orglavec v stolni cerkvi. Pa ne, da bi kdo — per associationem idearum — zarad očeta orglalca sklepal, da mora biti gospod sin „klerikalec“. S takim sklepom bi se jako zameril vsegamo-gočni in najmodrejši koteriji, katera zdaj srednjo-šolske ravnatelje kuje. In to ne samo pri nas, temuč tudi drugde. Malokatero imenovanje je ljudi pri nas tako osupnilo, kakor g. Schreiberjevo. Mikalo bode znabiti čitatelje „Nov.“ izvedeti, kako tukajšnja liberalna lista o g. Schr. pišeta. „L' Isonzo“ piše: „Goričani so imeli priložnost, g. Sch.-a spoznati; on je po rodu in omiki Nemec. Vkljub temu, da je mnogo let v našem mestu prebival, ni hotel ali znal prisvojiti si še tacega znanja italijanskega jezika ne, da bi ga dobro izgovarjal ali pa razumel.“ In ta mož je ud deželnega šolskega sveta in — dežel. nadzornik italijanskih ljudskih šol! „Lejte“ — pravi dalje „Is.“ — „kako ministerstvo za javni uk skrbi za pospeševanje ljudskih šol!“ — Sestra „Isonzo-va“, „Soča“, pa piše: „Ker je ta gospod (g. Schreiber), kakor se sliši, jako energičen in pozna naše razmere ter razume tudi oba deželna jezika, je mogoče, da bo naše šolstvo z njim kaj pridobilo, katero je bilo, kakor je znano, do sedaj jako zmedeno itd.“ Ne vem, zakaj „S.“ tako piše; na vsak način je slabše podučena, ko „Isonzo.“ Sicer pa zna biti, da obvelja pri g. Schr.-ji to, da „honores mutant mores.“ — O bohehavem gimnazijskem direktorji dr. Zindler-ji je sodba sploh milejša. Slišimo, da se je italijanskega jezika marljivo učil, česki neki tudi zna in torej mu tudi slovenščina ne bo ni po vsem tuja ni zoperna. — Katera ravnatelja na naših srednjih šolah zdaj imamo, vé vsak; vsak pa ne vé, komu so ti dve službi prej ponujali. Ponujali so vsaj eno ravnateljstvo dvema možema, katera sta nekda tu služila, pa zarad nemčevanja nemogoča postala. To znači sistem: Kdor ni bil pred nekimi leti dober za profesorja v Gorici, ta je zdaj najboljši direktor. No, naj pa bo tako!

Iz Mozlja ob Kočevskem mestu 3. okt. (Nesreča po ognji.) Pač res nesreča nikoli ni ugnana. Še se pobira miloščina za pogorelce na Vrhniki, za Dolence po toči poškodovane in druge siromake, že trka zopet nov berač

na dobrotljiva srca, da bi se mu odprla. 2. dne t. m. namreč dopoldne ob 11. uri, ko so večidel vsi vaščani odšli po praprot za steljo, vstane nagloma v gorenjem Mozlju v ulicah, ki peljejo v dolnji Mozelj, hud ogin. Zanetili so bili otroci, ki so jih neprevidni stariši same domá pustili, s tem, da so koruzo pekli. Predno pretečete dve uri, je 10 pohištrev s hlevi in skednji vred v ognji, in čem bolj so napolnjeni s krmo za zimo, ter pohištva po lepem vremenu suha, tem manj je mogoče plamen udušiti. Pogorelo jim je vse do tal; nekaterim, ki so bili v praproti, poleg krme in lastnega živeža še obleka, in le malo je manjkalo, da ni šla vsa vas s cerkvijo in farovžem vred. Škoda se sme najmanj na 7 do 8 tisuč goldinarjev ceniti, kar je za tukajšnje razmere silno veliko, vzlasti ker se nam je letina slabo obnesla in je bil med 10 pogorelci komaj eden zavarovan! Iz tega pa se le zopet in zopet posnema nauk: „Gospodarji, zavarujte svoja pohištva! Stariši, ne puščajte otrok samih domá!“ — Kdor pa utrpi, prosim ga, naj revežem pomaga. Glejte, zima je pred durmi, trda in dolga, pa ne imeti niti podstrešja, niti živeža, niti obleke, ne vedeti, s čim bo sebe ali otroke preživil, ali kaj bo živini polagal, kako bridko je vse to, vé najbolje oni, kdor je iz keliha te bridkosti sam moral piti. Zato prosim v imenu pogorelcev kolikor tolikošne pomoči; za vse vam bodo hvaležni. Ni mi treba opomniti, da krščanska ljubezen med narodom in narodom ne dela razločka, temuč pomaga, kjer le more. Konečno se zahvaljujem vsem soslednim pomagačem, seosebno Kočevskim, njim na čelu okrajnemu glavarju gosp. vitezu F. — in komisarju gosp. P. ter vrli žandarski straži, ki so nam kar najprej mogoče s tremi brizgljami na pomoč prihiteli, nekateri vso noč in še danes celi dan pomagali gasiti. Bog povrni vsem!

Matija Torkar, župnik.

Iz Senožeč 2. okt. (Poslano gosp. Jožefu Pianu, županu v Senožečah. *) Vaša „liberalna“ koža je, čeravno „fina“, vendar le pretrda, ker ste nas danes le 40 skupaj sklicali, in le od zadnjih vojakov prenočevalno pristojbino po poldrugi sold izplačali; mi tirjamo tudi tretjino prenočevalne pristojbine od vseh vojakov, s katerimi ste nas, posebno ene izmed nas, preobložili. Vaši spredniki niso tako ravnali vsaj do župana Boštjančiča nazaj ne. — Prosim Vas tudi, da nam za zdaj ta-le dva čudna klopčiča razvozljati blagovolite; zakaj ste nam vsem revežem, kateri nobenega repa v hlevi nimamo, večidel uro daleč in tam prostor za dopeljavo cestne šute odločili, kjer kamenja dobiti ni, — Vašim ljubljencem, kateri po 10 do 16 repov v hlevih imajo, pa po trgu skoraj vsakemu pred svojo hišo in tam, kjer se na mestu šuta dobi? Zakaj ste nas pri robotih, posebno za popravljanje kalí, pri kateri je vse delo in denarji proč vrženo, že po 4 dni na delo nagnali, Vaši pajdaši pa niso nekateri menda še nobenega, drugi komaj po enega delavca dali?

Tisti, kateri so po tem zadeti.

Iz Senožeč 3. okt. (Poslano.) V zadnje „Novice“ ste sprejeli neko „poslano Jožefu Pianu iz Senožeč.“ V tem poslanem se moje poštenje napada, očita se mi, da zadržujem občanom krvavo zaslužen denar, in žuga se mi, da hočejo podpisani ostrejše strune napeti. Dovolite, da to reč nekoliko, kakor se bodele tudi lahko iz spodaj zaznamovanih aktov prepričali, pojasnim. Polk „grof Coronini“ iz Pulja gredé na manêver v Postojno ostane en dan v Senožečah. Vojaci so si kuhali sami

*) To „poslano“ smo sprejeli, ker je iz njega razvidno, da je g. Piano opravičil svoje ravnanje le gledé zadnjih vojakov. Iz tega pa se vidi, da je bil v zadnjem dopisu prijet tudi zavoljo drugih zaostankov, o katerih pa nič ne govori.

svojo menažo. Potrebovali so pol sežnja drv; jaz ukažem jim dati; a ko pride do plačila, pravijo, da naj se drva s prenočnino plačajo, in tako odrinejo. Jasno je, da dokler jaz nisem sprejel plačila za drva, tako dolgo tudi nisem mogel izplačati občanom prenočnine, ki pa vsega skupaj znaša nekaj čez 4 gold. Ko sem pa na svojo dvakratno tirjatev (21. avgusta in 5. septembra) 26. septembra denar od polkovega poveljništva prejel, sem takoj vsem udeležencem izplačal prenočnino. *)

Iz Ljubljane. — Deželni zbor se bliža svojemu koncu, kajti 20. dne t. m. se začne državni zbor. V 7 dozda bivših sejah se je rešilo mnogo večidel finančnih predmetov, kakor to bralci naši vidijo iz poročil našega lista. Obravnave zborove sploh letos mirno tekó, celó obravnava o podpori slovenskega gledišča bila je kratka brez vse razdraženosti in gosp. Dežmanu gre hvala, če tudi je bil le za polovico podpornega zneska, je vendar nepristransko priobčil vse motive, zaradi katerih je finančni odbor nasvetoval, naj se kakor lani, tako tudi letos slovenskemu gledišču dá 2400 gold. podpore. Vse to pa se je zato mirno rešilo, ker v zboru ni več — Kromarja.

— (Kaznilnica za ženske) Graškega sodnijskega okraja se bo prestavila iz Lankovica na Kranjsko, tako da bomo imeli tu res vse hudodelnike v deželi. Vlada se pogaja namreč s posestnikom tako imenovanega „Germanovega grada“ pri Begnjah na Gorenškem blizu Radoljice, in kakor slišimo, bo kupila ta grad za 100.000 gold., česar bo gotovo gosp. Jerman najbolj vesel, ker toliko bi mu prav gotovo nihče ne bil dal za to posestvo. Te dni je šel viši državni pravdnik g. Gabrijel ogledat si grad in posestvo. Če se mu je pripravno zdelo, dobí Gorenško gotovo kaznilnico za ženske, katere bodo pa kmetovalcem mnogo koristile, ker jih bodo lahko najemali za majhno plačo za poljska dela, katera smejo opravljati pod nadzorstvom svojih čuvajev.

— Ravno kar razpošilja g. Janežič vabila udom hranilničnim, naj povedó, ali se udeležijo pojedine pri slovesnem otvorenju nove realke in kolikošen donešek dadó v ta namen. Čudno! da kancelijski uradnik hranilnice tudi pri tem vabilu zvonec nosi; ali hranilnica nima nobenega predsednika ali kali? Ni tedaj čuda, da je g. Janežič posebno dobre volje, kar hranilnica dela „den monumentalen Bau“.

— (Odbor Matičin) ima 9. dne t. m. sejo. Obravnavalo se bode: 1. O deputaciji slov. Matice k odvorenju jugoslov. vseučilišča v Zagrebu. 2. O nadaljevanju Atlanta. 3. O Schödlerjevi botaniki in zoologiji. 4. O gosp. prof. Kersnika rokopisu avstrijske zgodovine. 5. Tajnikovo poročilo občnemu zboru. 6. Račun za preteklo, proračun za prihodnje leto. 7. Posameznih odbornikov nasveti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Državni zbor se začne 20. dne t. m. Vladni časniki naznanjajo naloge, ki jih dobí državni zbor v prihodnjem zasedanju v obravnavo in imenujejo med temi: reformo davkov, postavo o akcijskih bankah, postavo o preuredbi borsinih pravil in zboljšano postavo o železnicah, — po takem večidel narodno-gospodarske stvari. Liberalni časniki zatrjujejo dosledno liberalnost ministerstva o verskih zadevah, kar jim mi prav radi vrjamemo; gotovo izmišljena pravljica pa je to, da grof Hohenwart pritiska na staročehe, naj

*) Iz priloženih pisem smo se prepričali, da je resnica, kar g. Piano piše.

Vred.

bi šli v državni zbor. Pričakovati in želeti je, da federalistična stranka kakor koli ne opusti državopravnega vprašanja.

Gospodom volilcem Radoljiškega in Kranjskogorskega okraja.

Bliža se dan volitve deželnega poslanca namesto gosp. L. Pintarja, ki se je zaradi bolehnosti odpovedal poslanstvu.

Vsled pravil njegovih je podpisanemu društvu po takem došel nálog, volilcem nasvetovati moža, ki naj ga volijo.

To nasvetovanje je „Sloveniji“ v tem slučaju toliko lože, ker kandidat, ki si ga je zbral shod mnogih najveljavnejših volilcev 29. dne t. m. v Bledu, je na vsako stran prav po volji njeni. In ta je

gospod Luka Robič,

dosluženi viši finančni nadzornik.

Gospod Luka Robič je Vaš rojak iz Kranjske gore; iz 20letnega službovanja na Gorenškem ga dobro poznate, prašajte domoljube Kranjskega in Postojnskega okraja in zvedeli boste, da je on povsod pri ljudstvu v blagem spominu. Poštenjak skozi in skozi, ki ni ne za trenutek zapustil starodavne zastave Slovencev: „Vse za vero, dom in cara“. On dobro pozná tudi rane naše domovine in je v narodno-gospodarskih zadevah posebno izveden, čemur priča so nekateri spisi v letopisu „Matice slovenske“.

Njega tedaj volite enoglasno, in izbrali ste si pravega zastopnika, značajnega moža, ki ne obrača plašča po vetru, kar se dandanes, žalibog! prepogostoma godí tudi v narodnem taboru.

Možje gorenški! Pri tej volitvi zopet pokažite, kar ste tako sijajno pokazali pri volitvi Hohenwartovi, da Gorenca častno znamenje je zmirom „mož beseda“!

V Ljubljani 30. septembra 1874.

Iz odbora političnega društva „Slovenije“.

Oznanilo živinorejcem Kranjskim.

Družba kmetijska bo v soboto, to je, 10. oktobra ob 9. uri dopoldne na dvorišču v Medjatorvi gostilnici na Dunajski cesti v Ljubljani 50 plemenskih goved, to je, bikov, krav in telic Muricodolskega (Mürzthaler) rodu, pa tudi 6 Pincgavskih telic, ki so iz državne podpore nakupljena, po očitni dražbi prodala. — Vsako živinčce se bode posebej in za polovico cene, po kateri jo je družba kupila, na prodaj postavilo. Kdor bo za njo največ dal, jo dobi proti temu, da kupnino koj plača in da živinčce vsaj dve leti v domači deželi za plemo ostane.

Domači živinorejci se vabijo na obilno udeležbo te dražbe.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske.

Žitna cena

v Ljubljani 2. oktobra 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 10. — banaške 6 fl. — — turšice 4 fl. 80. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 30. — ječmena 3 fl. — — prosa 3 fl. — — ajde 3 fl. — — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 2. oktobra.

5% metaliki 70 fl. 50 kr. Ažijo srebra 103 fl. 80 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 15 kr. Napoleondori 8 fl. 80 kr.